

TULLIN TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 2016

10.4.2015

Talousarvioesitys 2016

12.28.10 Tullin tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot perustuvat seuraaviin säädöksiin.

- 1) Tullilakiin (1446/1994) ja
- 2) valtiovarainministeriön asetukseen tullilaitoksen suoritteiden maksullisuudesta (1116/2014).
- 3) Momentille tuloutetaan myös muiden viranomaisten puolesta kannettujen maksujen kantopalkkiot.

Tulojen arvioitu kertymä (euroa)	
Julkisoikeudelliset suoritteet	1 552 700
Liiketaloudelliset suoritteet	292 800
Muiden viranomaisten puolesta kannettujen maksujen kantopalkkiot	150 000
Muut sekalaiset tulot	504 500
Yhteensä	2 500 000

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)			
	2014	2015	2016
	toteuma	tavoite	tavoite
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	2 328,5	1 845,5	1 845,5
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	2 152,7	1 897,2	1 897,2
Kustannusvastaavuus (tuotot – kustannukset)	175,8	-51,7	-51,7
Kustannusvastaavuus-% (tuotot / kustannukset)	1,08	-0,97	-0,97

Toiminnalliset tuloksellisuuden tavoitteet			
	2014	2015	2016
	toteuma	tavoite	tavoite
Toiminnallinen tehokkuus			
Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, % (tuotot/kustannukset)	14,1	10,8	10,8

Osa tullilaitoksen julkisoikeudellisista suoritteista myydään kohtuusyistä omakustannushintaa alhaisemmalla hinnalla. Ko. suoritteet ovat:

- tietyt ennakkoratkaisut
- tietyt rekisteröintiä koskevat päätökset ja
- pienille tuontierille asetetut valvonta ja tutkimusmaksut.

Virhemaksuja ei enää vuonna 2014 ja sen jälkeen kirjata Tullin tulomomentille.

2016 talousarvio	2 500 000
2015 talousarvio	4 013 000
2014 tilinpäätös	2 696 428

Talousarvioesitys 2016

12.28.92 Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot

Momentille arvioidaan kertyvän 34 000 000 euroa.

Selvitysosa: Euroopan unionin neuvoston tekemän omien varojen päätöksen (2007/436/EY) mukaan jäsenvaltiot saavat unionin puolesta keräämiään tullituloja, maatalousmaksuja ja sokerimaksuja EU:lle tilittäessään vähentää kertyneistä tuloista 25 prosenttia jäsenvaltiolle aiheutuvien keruukustannusten kattamiseen.

Eurooppa-neuvoston 8.2.2013 saavuttaman rahoituskehyssovun mukaan jäsenvaltioiden kantopalkkioita alennetaan 20 prosenttiin, minkä odotetaan tulevan voimaan vuoden 2016 alusta.

Momentille tuloutetaan myös toisen jäsenvaltion Suomelle maksettavaksi sovittu osuus.

2016 talousarvio	34 000 000
2015 talousarvio	46 300 000
2014 tilinpäätös	42 554 752

Talousarvioesitys 2016

28.01.29 Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisämenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 000 000 euroa (Tullin osuus).

2016 talousarvio	11 000 000 (Tullin osuus)
2015 talousarvio	11 800 000 (Tullin osuus)
2014 tilinpäätös	8 906 490 (Tullin osuus)

Talousarvioesitys 2016

28.10.63 Takaisin maksettavat verot (arviomääräraha)

28.10.63.2 Tulli

Momentille myönnetään 2 600 000 euroa (Tullin osuus).

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä taikka verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, verohallinnon tai Tullin päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron,
- 2) tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytettävissä.
- 3) EU:lle korvattavien perimättä jääneiden tullien ja niistä aiheutuvien korko- ja muiden kulujen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

2016 talousarvio	2 600 000 (Tullin osuus)
2015 talousarvio	2 600 000 (Tullin osuus)
2014 tilinpäätös	1 046 484 (Tullin osuus)

Talousarvioesitys 2016

28.10.95.1 Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 700 000 euroa (Tullin osuus).

Määrärahaa saa käyttää verotukseen liittyvien korkomenojen maksamiseen. Korkomenot perustuvat seuraaviin säädöksiin:

- 1) verontilityslaki (532/1998),
- 2) veronkantolain 27 b § ja siihen liittyvä voimaantulosäännös (568/2004),
- 3) autoverolain 65 § (1482/1994),
- 4) valmisteverotuslain 49 §:n 1 momentti (182/2010),
- 5) tullilain 39 §:n 2 momentti (1258/2009),
- 6) arvonlisäverolain 101 §:n 2 momentti (1486/1994).

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

2016 talousarvio	2 700 000 (Tullin osuus)
2015 talousarvio	2 700 000 (Tullin osuus)
2014 tilinpäätös	360 662 (Tullin osuus)

Talousarvioesitys 2016

28.10.97 Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ajoneuvon arvossa jäljellä olevan autoveron palauttamiseen, kun käytetty ajoneuvo viedään maasta pysyvästi ulkomaille käytettäväksi. Vientipalautusta voidaan myöntää vain niille ajoneuvoille, jotka on ensiverotettu lain 5/2009 voimaantulon jälkeen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena

Selvitysosa: Määräraha perustuu autoverolakiin (1482/1994). Autoveroa palautetaan se määrä, joka ajoneuvon arvossa on jäljellä vientiajankohtana. Vientipalautusta ei voida maksaa enempää kuin ajoneuvosta on maksettu autoveroa. Palautuksen edellytyksenä on myös, että ajoneuvon ensimmäisestä käyttöönotosta on kulunut enintään 10 vuotta ja että ajoneuvo on käyttökelpoinen.

2016 talousarvio	3 000 000
2015 talousarvio	3 000 000
2014 tilinpäätös	1 768 257

Talousarvioesitys 2016

28.91.41 Energiaverotuki (arviomääräraha)

28.91.41.2 Energiaverotuki

Momentille myönnetään 220 000 000 euroa (Tullin osuus).

Määrärahaa saa käyttää valmisteverojärjestelmän kautta maksettavaan energiaintensiivisten yritysten veronpalautukseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha perustuu seuraaviin säädöksiin:

- 1) maatalouden tuki: laki maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta (603/2006)
- 2) energiaintensiivisten yritysten veronpalautus: laki sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta (1168/2002 8 a §).

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen nestemäisten polttoaineiden sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteveroa koskevien lakien muuttamisesta. Esityksen mukaisesti kaivostoiminnalle ei jatkossa makseta energiaintensiivisten yritysten veronpalautusta. Lämmitys-, työkone- ja voimalaitospolttoaineiden veronkorotus puolestaan kasvattaa palautuksen määrää. Budjettitaloutteen muutos vaikuttaa vuonna 2016.

2016 talousarvio	220 000 000 (Tullin osuus)
2015 talousarvio	220 000 000 (Tullin osuus)
2014 tilinpäätös	243 273 466 (Tullin osuus)

Talousarvioesitys 2016 (28.10.02 peruslaskelma)

28.10. Verotus ja tullitoimi (yhteinen osa Verohallinnolle ja Tullille)

Selvitysosa: Tulli edistää tavarakaupan sujuvuutta ja varmistaa sen oikeellisuuden, kantaa tehokkaasti tavaraverot, tarjoaa palveluitaan asiakaslähtöisesti ja suojaa yhteiskuntaa, ympäristöä ja kansalaisia.

Valtiovarainministeriö asettaa Tullille seuraavat alustavat vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2016:

Vaikuttavuustavoitteet	Toimenpiteet
Verot ja maksut kannetaan kerralla oikein, tehokkaasti ja mahdollisimman pienin verojäämin.	Verotusjärjestelmät kehitetään helppokäyttöisiksi ja asiakasta ohjaaviksi. Verotus- ja vakuusmenettelyt kehitetään mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa aiheuttaviksi.
Harmaata taloutta torjutaan tehokkaasti ja supistetaan verovajetta.	Edistetään veronmaksuönteisyyttä mm. viestinnän ja asiakaskoulutuksen keinoin. Analysoidaan verovajeen syyt ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet verovajeen pienentämiseksi.
Tarjotaan asiakaslähtöisesti helpot, nopeat ja edulliset asiointipalvelut.	Tulli toteuttaa EU:n tullilainsäädännön vaatiman tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen turvaten Suomessa ulkomaankauppaa harjoittavien yritysten toimintaedellytykset suhteessa muissa EU:n jäsenmaissa toimiviin kilpailijoihinsa. Digitaaliset palvelut rakennetaan helppokäyttöisiksi ja ohjaamaan oikeaan toimintaan mahdollistaen mm. palveluverkoston supistamisen.
Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta.	Kehitetään valvonnan toimintamalleja ja toteutetaan tarvittavat teknologiauudistukset.

28.10.02 Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 167 249 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) huumekoiratoimintaan saatavat lahjoitukset,
- 2) EU:lta saatavat tulot pois lukien EU:lle kannettavista kolmansien maiden tulleista saatava kantopalkkio,
- 3) mahdolliset tulot viranomaisyhteistyöstä,
- 4) Tullin käsikirjojen ja muiden vastaavien tuotteiden myynnistä saatavat julkaisupalkkiot, ja
- 5) tullialan ammattitutkinnon valmistavasta koulutuksesta saatavat tulot.

Selvitysosa:

	2014 toteutuma	2015 tavoite	2016 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Asiakastyytyväisyys tulliselvityksessä (asteikko 1-5)	2013: 3,7	4,0	4,0
Asiakastyytyväisyys valmisteverotuksessa (asteikko 1-5)	2013: 3,6	4,0	4,0
Asiakastyytyväisyys autoverotuksessa (asteikko 1-5)	2013: 3,24	4,0	4,0

	2014 toteutuma	2015 tavoite	2016 tavoite
Oikaistujen päätösten osuus tuonti-, valmiste- ja autoverotuksessa (%)	2,1	2,0	2,0
Tullirikosten selvittämistaso (%)	93	93	93
Takaisin saatu rikoshyöty (miljoonaa euroa)	17,5	20	22
Elintarvike- ja kulutustavaravalvonnan osuvuus (%)	19	23	23
Verojäämä (%)	0,07	0,1	0,1
Tuottavuus			
Tuottavuusindeksi	100	102	104
Henkilöstövoimavarat			
Henkilötyövuodet (peruslaskelman mukaiset)	2 252	2 199	2 110
Sairauspoissaolot (pv/htv)	11,4	11,0	10,5
Työtyytyväisyysindeksi (asteikko 1-20, Työterveyslaitoksen tutkimus)		13,3	13,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	168 957	169 343	170 225
Bruttotulot	1 022	510	510
Nettomenot	167 935	168 833	169 715
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	10 788	9 212	4 691
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	9 212	4 691	2 226

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistus	5 400 000
Palkkaliukumasäästö	-1 074 000
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-799 000
Toimintamenojen tuottavuussäästö ja vuokramenojen indeksikorotus / säästökokonaisuus	-848 000
Valmisteveromuutokset	260 000
Palkkausten tarkistukset	122 000
Yhteensä	3 061 000

2016 talousarvio	167 249 000
2015 I lisätalousarvio	310 000
2015 talousarvio	164 003 000
2014 tilinpäätös	167 935 000

Talousarvioesitys 2015 (28.10.02 kehittämissuunnitelma)

28.10.02 Tullin toimintamenot (*siirtomääräraha 2 v*)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 171 759 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) huumekoiratoimintaan saatavat lahjoitukset,
- 2) EU:lta saatavat tulot pois lukien EU:lle kannettavista kolmansien maiden tulleista saatava kantopalkkio,
- 3) mahdolliset tulot viranomaisyhteistyöstä,
- 4) tullilaitoksen käsikirjojen ja muiden vastaavien tuotteiden myynnistä saatavat julkaisupalkkiot, ja
- 5) tullialan ammattitutkinnon valmistavasta koulutuksesta saatavat tulot.

2015 talousarvio	171 759 000
2015 I lisätalousarvio	310 000
2015 talousarvio	164 003 000
2014 tilinpäätös	167 935 000

Perustelumuistio 1. 28.10.02 Tullin toimintamenot (kehittämissuunnitelma)

Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon resurssitarpeita selvittäneen parlamentaarisen työryhmän 6.3.2015 valmistuneessa raportissa on esitetty, että nykyinen aleneva kehystaso ei riitä turvaamaan välttämättömiä toimintoja, minkä vuoksi sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon toimijoille tulee palauttaa vähintään ne määrärahat, jotka vastaavat kehyspäätöksen 2015 – 2018 yhteydessä tehtyjä toimintameno säästöjä. Samoin raportissa on esitetty, että vuosina 2012 – 2015 toteutettua harmaan talouden ja talousrikollisuuden toimintaohjelmaa tulee jatkaa.

Parlamentaarisen työryhmän raportin mukaisesti Tulli esittää, että Tullin toimintamenot pysyvät vuoden 2014 tasolla 166 359 000 euroa lisättyinä kehyspäätöksessä 2016 – 2019 tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistukseen osoitetuilla määrärahoilla 5 400 000 euroa, ollen yhteensä 171 759 999 euroa.

Tämä määrärahataso estäisi Tullin henkilökunnan määrän voimakkaan vähentymisen lähivuosina – Tullin henkilömäärä on laskenut 330 henkilötyövuotta tuottavuusohjelman alkamisen jälkeen ja peruslaskelman mukainen määrärahataso tarkoittaisi, että henkilömäärä tulisi edelleen vähenemään voimakkaasti viime vuodesta, lähes 250 henkilötyövuotta, kehyskauden loppuun 2019 mennessä.

Alla olevassa taulukossa on esitetty peruslaskelman mukainen määrärahakehitys sekä tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen määrärahojen kanssa että niitä ilman. Tarkasteltaessa määrärahakehitystä ilman tietojärjestelmäudistuksen sitomia määrärahoja Tullin toimintaan käytettävissä olevat määrärahat laskisivat viime vuodesta miltei 8 miljoonaa euroa vuoteen 2019 mennessä ja siirtomäärärahatkin olisi käytetty loppuun jo ensi vuonna. Ainoa merkittävästi joustava menolaji on palkkamenot, joten säästöt olisi haettava pääosin henkilömäärää vähentämällä.

Peruslaskelma	2014 TA	2015 TA	2016 TTS	2017 TTS	2018 TTS	2019 TTS
Vuoden 2014 ja 2015 TA	166 359 000	164 313 000				
VN kehyspäätös 04/2014			161 688 000	161 688 000	161 688 000	161 688 000
- Toiminnan turvaaminen			2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
- Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistus			5 400 000	11 650 000	13 850 000	13 590 000
- Palkkaliukumasaäästö			-1 074 000	-1 611 000	-2 148 000	-2 148 000
- Toimintamenojen tuottavuussäästö			-799 000	-1 591 000	-2 376 000	-3 150 000
- Vuokramenojen indeksikorotus/säästökokonaisuus			-848 000	-848 000	-848 000	-848 000
- Valmisteveromuutokset			260 000	260 000	260 000	260 000
- Palkkausten tarkistukset			122 000	122 000	122 000	122 000
TA 2014 ja 2015 / VN kehyspäätös 04/2015	166 359 000	164 313 000	167 249 000	172 170 000	173 048 000	172 014 000
Muutos edellisvuodesta		-2 046 000	2 936 000	4 921 000	878 000	-1 034 000
Kehys ilman tietojärjestelmien kokonaisuudistusta	166 359 000	164 313 000	161 849 000	160 520 000	159 198 000	158 424 000
Muutos edellisvuodesta		-2 046 000	-2 464 000	-1 329 000	-1 322 000	-774 000
Toteutunut / arvioitu htv-määrä	2 252	2 199	2 120	2 060	2 020	2 010

Parlamentaarisen työryhmän esityksen mukaisella määrärahatasolla Tullin henkilömäärä tulisi laskemaan jonkin verran mutta se kyettäisiin tekemään hallitusti. Määrärahoja olisi tällöin käytettävissä myös laiteinvestointeihin (mm. Tullin käytössä olevista läpivalaisuautoista toinen on hankittu vuosituhannen alussa ja tulisi korvata pikaisesti) ja Norjan rajalla olevien vanhojen, huonokuntoisten ja nykyisiä toiminnallisia tarpeita vastaamattomien toimitilojen uudistaminen olisi mahdollista käynnistää yhdessä Senaatti Kiinteistöjen ja Norjan tullin kanssa.

Tulli on osaltaan esittänyt harmaan talouden torjuntaohjelman jatkamiseksi resurssitarpeensa talousrikostorjunnan johtoryhmälle mutta samalla myös jäänyt odottamaan asiasta tehtäviä keskitettyjä ratkaisuja eikä sen vuoksi ole esittänyt siihen määrärahoja kehysesityksessään vuosille

2016 – 2019. Kuitenkin ainakin Verohallinnolle on myönnetty jatkorahoitus harmaan talouden torjuntaohjelmalle kehyspäätöksessä 2016 – 2019 eli viranomaiset ovat tältä osin edenneet eri tavalla ja määrärahapäätökset vaikuttavat osin hajautuvan yhden keskitetyn ratkaisun sijasta. Tulli luonnollisesti odottaa, että harmaan talouden torjuntaohjelman jatkuessa myös Tullille osoitetaan siihen määrärahat. Kaudella 2012 – 2015 Tullille osoitettiin 1 000 000 euroa harmaan talouden torjuntaprojektiin kullekin vuodelle ja vuodelle 2016 Tulli esitti talousrikstorjunnan johtoryhmälle 3,6 miljoonaa euroa henkilörekrytointeihin ja 680 000 euroa järjestelmäkehitykseen; nämä summat eivät siis olleet mukana Tullin kehusehdotuksessa vuosille 2016 – 2019 eivätkä valtioneuvoston kehyspäätöksessä.

Lisäksi Tulli huomauttaa, että korkein hallinto-oikeus on päätöksessään KHO:2015:20 antanut ratkaisun Tullin ja Helsingin Sataman väliseen erimielisyyteen tullilain 20 §:n mukaisista Vuosaaren satamassa olevista ilmaistiloista, jotka Tullilla on oikeus saada korvauksetta käyttöönsä liikennepaikan haltijalta. KHO:n ratkaisun mukaan osa Tullin käytössä olleista ilmaistiloista on ollut muita kuin tullilain 20 §:ssa tarkoitettuja valvontatiloja ja siten Helsingin Satama on oikeutettu perimään niistä käyvän vuokran. Helsingin Satama ei ole vielä esittänyt Tullille vaatimuksiaan takautuvista korvauksista Vuosaaren sataman käyttöön oton jälkeen vuodesta 2008 lähtien – korvausvaatimus tulee olemaan miljoonaluokkaa. KHO:n päätöksellä on vaikutusta myös nykyisiin tullilain 20 §:n nojalla Tullin käytössä oleviin ilmaistiloihin eri puolilla Suomea, koska Tullin on tarkistettava käytössään olevien ilmaistilojen yhdenmukaisuus KHO:n päätökseen ja joko luovuttava sen vastaisista tiloista tai tehtävä niistä liikennepaikan haltijan kanssa vuokrasopimus. Tulli korostaa, että tullilain 20 §:n nojalla Tullin käyttöönsä saamat ilmaistilat ovat säästäneet Valtiolle vuosittain miljoonia euroja tiloista, jotka Tulli olisi muutoin joutunut vuokraamaan käyttöönsä.